

Marian Franciszek Winiecki

- od 1993 r. jest członkiem Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego. - Koła Rodzin Marynarzy. Zajmuje się badaniem i dokumentowaniem udziału marynarzy pochodzących z terenu Wielkopolski w powstaniu. Zbiera materiały i pamiątki z tego okresu. Udostępnia je odwiedzającym w jego Prywatnym Muzeum w Jaraczu. Nawiązał ścisłą współpracę z Muzeum Mazowieckim w Płocku oraz Płockim Towarzystwem Naukowym w zakresie dokumentowania walk powstańców z IV Kompanii Marynarzy w obronie Płocka w sierpniu 1920 r.

Poprzez swoje publikacje przybliżył Wielkopolanom postaci: kpt. Adama Białoszyńskiego, mjr. Mieczysława Palucha, st. bosmana Franciszka Musiała, kpt. Karola Taube oraz wielu innych zasłużonych marynarzy.

Marian Winiecki kolekcjonuje pamiątki związane z Powstaniem Wielkopolskim i eksponuje swoje zbiory na wielu wystawach tematycznych m.in. w Wydziale Kultury i Sztuki Miasta Poznania, Muzeum Mazowieckim w Płocku, Muzeum Regionalnym im. Wojciechy Dutkiewicz w Rogoźnie, Muzeum Ziemi Nadnoteckiej, Bibliotece Miejskiej w Luboniu, Oddziale Poznańskim Narodowego Banku Polskiego, a także w salach reprezentacyjnych budynku LOK w Poznaniu – Domu Żołnierza. Był także współorganizatorem wystawy z okazji 150-lecia Powstania Styczniowego oraz wystaw związanych z gen. Józefem Hallerem – legendarnym dowódcą Błękitnej Armii i patronem Domu Żołnierza Marszałkiem Polski Józefem Piłsudskim.

Dzięki m.in. jego staraniom 5 grudnia 1998 r. na ścianie budynku przy ul. Wrocławskiej 18 została ponownie umieszczona przedwojenna tablica upamiętniająca marynarzy powstańców wielkopolskich. Był również inicjatorem i sponsorem tablicy pamiątkowej w Jaraczu.

Zainicjował także odsłonięcie tablicy poświęconej gen. Józefowi Hallerowi na budynku dzisiejszego Domu Tramwajarza przy ulicy Słowackiego w Poznaniu.

Ponadto Marian Winiecki od 30 lat jest członkiem LOK, współzałożycielem Klubu Żołnierzy Rezerwy LOK Snajper w Poznaniu, inicjatorem cyklicznych zawodów strzeleckich m.in. Wieloboju Rezerwistów Armii Państw NATO oraz współorganizatorem sesji popularno – naukowych poświęconych udziałowi marynarzy w Powstaniu Wielkopolskim.

Za swoją działalność Marian Winiecki był wielokrotnie wyróżniany i odznaczany, w tym m.in. Medalem TPPW „Wierni Tradycji, odznaką honorową LOK „Za Wybitne Zasługi dla LOK”,

statuetką „Honorowego Hipolita” oraz godnością „Lidera pracy organicznej”, „Komandorią Św. Wojciecha” oraz Komandorią „Missio Reconciliationis” za działalność dla dobra publicznego, stosunków dobrosąsiedzkich i pokoju.

Prof. UAM dr hab. Przemysław Matusik

– historyk, dr hab. nauk humanistycznych, zastępca dyrektora Instytutu Historii Wydziału Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prodziekan ds. naukowych Wydziału Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 2015 r. redaktor naczelny Kroniki Miasta Poznania. Jest również wiceprezesem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Badacz historii XIX wieku, zaboru pruskiego ze szczególnym uwzględnieniem Poznańskiego i Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Posiada bogaty dorobek naukowy i popularyzatorski. Wśród wielu prac związanych z programem pracy organicznej i Powstaniem Wielkopolskim znalazły się m.in. :

Idea pracy organicznej w Poznańskim w dobie Karola Marcinkowskiego,

Powstanie wielkopolskie w Szamotułach,

Solidaryzm narodowy i praca organiczna a rola inteligencji w okresie zaborów,

Jak zrobić powstanie i wygrać? Krótka historia Powstania Wielkopolskiego 1918 – 1919, Powstanie Wielkopolskie. Nasza droga do niepodległości,

Fenomen wielkopolskości

Strategia przetrwania. O samoorganizacji Polaków w Poznańskim w wieku XIX,

Wielkopolska w drodze do ojczyzny.

Cieszkowski a początki pracy organicznej w Poznańskim

Wielkie Księstwo Poznańskie: Polacy, Niemcy, pruska polityka 1815-1914. [w:] Wielkopolskie ku Niepodległej - w stulecie zwycięskiego powstania 1918-1919 roku,

Jest autorem czterotomowej monografii Historia Poznania oraz książki pt. Poczta Poznańska 1918-1920. Trudne początki.

Ceniony prelegent. Wśród tematów jego wykładów i wystąpień popularyzatorskich warto wspomnieć chociażby niektóre:

„Poznańskie prace organiczne a Powstanie Wielkopolskie”

„Program pracy organicznej, a etos Wielkopolan”

„Rozważni i romantyczni – wielkopolska droga do wolności”

„Kobiety walczące: powstania, konspiracja, wojna”

„Międzynarodowe konteksty powstania wielkopolskiego”.

Do szczególnie cennych dokonań prof. Przemysława Matusika należą m.in.:

ekspertyza dot. prescenyariusza planowanej ekspozycji Muzeum Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu (na zlecenie poznańskiego Muzeum Niepodległości),

uczestnictwo w przygotowaniu portalu Instytutu Pamięci Narodowej

„Powstanie Wielkopolskie”

oraz w przygotowaniu strony poświęconej Powstaniu Wielkopolskiemu w Instytucie Historii UAM.

Prof. Przemysław Matusik jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, w tym m.in.: Nagrody im. Edwarda Raczyńskiego Zgromadzenia Fundatorów Fundacji Rozwoju Miasta Poznania, Nagrody Lidera Pracy Organicznej Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego oraz ostatnio Nagrody Naukowej Miasta Poznania.

Roman Chalasz

- regionalista, zasłużony dla badań naukowych nad historią Powstania Wielkopolskiego 1918/1919

Jest pomysłodawcą i redaktorem „Wielkiego Almanachu Powstańców Wielkopolskich i Bojowników Niepodległości Ziemi Sierakowsko – Międzychodzkiej 1918-1921”. Dotąd ukazały się dwa tomy.

Tom I prezentuje sylwetki 277 bohaterów, zawiera 600 fotografii i kopii dokumentów, 2028 indeksów osobowych,

Tom II opisuje 255 bohaterów i zawiera 1000 fotografii i kopii dokumentów, 2772 indeksów osobowych.

Pan Roman Chalasz przekazał listę 1280 bohaterów Powstania Wielkopolskiego związanych z powiatem międzychodzkiemu redakcji strony powstancywielkopolscy.pl. Jest to najczęściej przytaczane źródło będące efektem pracy prywatnej osoby.

Od roku 2017 opublikował kilkadziesiąt artykułów o przebiegu walk powstańczych na ziemi międzychodzkiej oraz z biogramami Powstańców Wielkopolskich w Tygodniu Międzychodzko - Sierakowskim. (część z nich została opublikowana równolegle na portalu internetowym miedzychod.naszemiasto.pl).

Artykuły związane z powstaniem i walką niepodległościową oraz Powstańcami Wielkopolskimi jego autorstwa ukazały się również w książce „Sieraków Historia Nieznana” :

Udział sierakowian z 56. Pułku Piechoty Wielkopolskiej w Bitwie Warszawskiej.

Powstańcze losy. Nikodem Wachowiak – zapomniany Kawaler Virtuti Militari z Chorzępowa.

Zwyczajni niezwyčajni – Powstańcy Wielkopolscy. Trzech synów Magdaleny i Jana Michałków.

Kilkadziesiąt artykułów zostało opublikowanych na stronie internetowej – wielkopolskahistorycznie.pl m.in.:

Wyznaczanie nowej granicy Polski w powiecie międzychodzkiem.

Wiktor Gładysz – zapomniany naczelnik „Sokoła”

Napoleon Rutkowski – zapomniany kompozytor.

Miszke Wincenty – bohater dwóch wojen.

Stanisław Szymandera – kawaler Virtuti.

Pan Roman Chalasz publikuje materiały historyczne, w tym związane z Powstaniem Wielkopolskim, na portalu internetowym wiescimiedzychodzkie.pl oraz okazjonalnie na stronach samorządowych: sierakow.pl oraz powiatmiedzychod.pl

Prowadzi również stronę internetową sierakowhistorianieznana.pl gdzie publikuje materiały publicystyczne z historii sierakowszczyzny oraz prowadzi bazę danych Powstańców Wielkopolskich ziemi sierakowsko-międzychodzkiej.

Ryszard Chruszczewski

- historyk, publicysta i nauczyciel, znawca historii Powstania Wielkopolskiego.

Jest autorem wielu artykułów ukazujących udział Wielkopolan, a szczególnie mieszkańców gminy Suchy Las, w Powstaniu Wielkopolskim w: Kronice Powiatu Poznańskiego, Gazecie Sucholeskiej i Edukacji Medialnej. Wśród prezentowanych tytułów znalazły się m.in.

Powstanie Wielkopolskie i jego uczestnicy na terenie Gminy Suchy Las;

Wacław Leitgeber – saper i Powstaniec Wielkopolski rodem z Chojnicy;

Kobiety z Poznania i powiatu poznańskiego w Powstaniu Wielkopolskim;

Organicznicy i społecznicy XIX i XX wieku z terenu gminy Suchy Las;

Zapomniany bohater – Władysław Linkowski,

Udział mieszkańców gminy Suchy Las i jej okolic w polskim powstaniu na Śląsku w 1921 roku i wojnie polsko – bolszewickiej 1919-1920.

Jest autorem książek:

Zarys historii Gminy Suchy Las i jej mieszkańców;

Mieszkańcy gminy Suchy Las i okolic w powstaniu wielkopolskim;

Ilustrowane dzieje gminy Suchy Las;

oraz współautorem pozycji:

Rola znaczków pocztowych w edukacji,

Album promujący walory gminy Suchy Las.

Szereg nowych artykułów Ryszarda Chruszczewskiego jest oddanych do druku i czeka na publikację.

Ryszard Chruszczewski jest cenionym prelegentem i autorem wykładów m.in.

na konferencji popularno – naukowej Biedrusko od wczoraj do dziś wykład na temat Biedrusko w Powstaniu Wielkopolskim,

z okazji obchodów rocznicowych Powstania Wielkopolskiego oraz uroczystości odsłonięcia pomnika ku czci powstańców wielkopolskich w Suchym Lesie oraz odsłonięcia pamiątkowych tablic w Suchym Lesie i Chludowie.

Powołał do życia zespół, którego celem jest opracowanie monografii cmentarza w Chojnicy na terenie poligonu Biedrusko. W jego dorobku jest również autorstwo scenariusza, konsultacja merytoryczna i udział w cyklu 12 filmów o historii miejscowości należących do gminy Suchy Las przygotowanych z okazji

800-lecia Suchego Lasu, a także udział w filmie o historii Łagiewnik na terenie poligonu Biedrusko.

Lubuskie Muzeum Wojskowe w Zielonej Górze z/s w Drzonowie

- to instytucja kultury Miasta Zielona Góra, która samodzielną działalność (bo wcześniej kilka lat funkcjonowała jako oddział Muzeum Ziemi Lubuskiej) rozpoczęła w 1985 r. Muzeum powstało z inicjatywy jej pierwszego dyrektora dr. Włodzimierza Kwaśniewicza – laureata nagrody Dobosz Powstania Wielkopolskiego.

Powstanie Wielkopolskie było i jest istotnym elementem wystawy stałej pt. „Żołnierz polski 1914-1945”, prezentowanej w muzeum już od pierwszych lat działalności. Ponadto do podstawowych zadań muzeum zalicza się gromadzenie i opracowywanie eksponatów z zakresu historii wojskowości. W jego zbiorach znajduje się wiele eksponatów związanych bezpośrednio lub pośrednio z tym zwycięskim zrywem powstańczym polskiego narodu. Eksponaty wykorzystywane są w organizowanych systematycznie wystawach czasowych oraz w muzealnych wydawnictwach. W 2008 r. po raz pierwszy muzeum zorganizowało tematyczną wystawę w całości poświęconą Powstaniu pt. „Powstanie Wielkopolskie”. W latach 2010 - 2017 muzeum udostępniało powstańcze pamiątki do Muzeum Etnograficznego Środkowego Nadodrza w Ochli. W 2018 r. muzeum wspólnie z Archiwum Państwowym w Zielonej Górze zorganizowało wystawę pt. „Powstanie Wielkopolskie na Ziemi Lubuskiej”, która prezentowana była w gmachu Archiwum, a w siedzibie muzeum wystawę pt. „Wybić się na Niepodległość”. Dla uczczenia 100. rocznicy Powstania otwarta została zmodernizowana wówczas wystawa stała „Żołnierz polski 1914-45”. Pracownicy Muzeum prezentowali również wiedzę o Powstaniu Wielkopolskim i pamięci o nim na ziemi lubuskiej w reportażu pt. „Wolność po Wielkopolsku”, który emitowany był kilkakrotnie na antenie Radia Zachód oraz dostępny jest w sieci na stronie internetowej Polskiego Radia. Muzeum odsłoniło mural upamiętniający polskie dążenia niepodległościowe na ścianie muzealnego pawilonu ekspozycyjnego, którego ważnym elementem są kawalerzysta Wojsk Wielkopolskich oraz sylwetka samolotu Focker E-V zdobytego przez powstańców na lotnisku w Ławicy.

W ostatnich latach pamiątki związane z Powstaniem były prezentowane także w muzealnych wydawnictwach, wymienić tu należy katalogi zbiorów: Wybić się

na niepodległość....1914 – 1921. Drzonowskie muzealia, Kalendarz Niepodległości, Żołnierz polski 1914-1945, Dawna broń. Katalog wystawy stałej Lubuskiego Muzeum Wojskowego.

W regionie Lubuskie Muzeum Wojskowe kojarzone jest z wydarzeniami kulturalnymi, jak organizowana rokrocznie od 2005 r. Europejska Noc Muzeów, rodzinne pikniki historyczne, pikniki czołgisty czy obchody Święta Wojska Polskiego oraz Odzyskania Niepodległości, podczas których popularyzowane jest Powstanie Wielkopolskie m.in. poprzez inscenizacje, emisję filmów dokumentalnych oraz prezentację wystaw plenerowych przygotowywanych przez lubuski oddział TPPW. Powstanie Wielkopolskie jest również popularyzowane przez placówkę w mediach społecznościowych na portalu facebook.

Muzeum wspiera działalność organizacji pozarządowych na rzecz pamięci o Powstaniu Wielkopolskim. Współpracuje ze Stowarzyszeniem Miłośników Historii Wojskowości, lubuskim oddziałem TPPW oraz z Towarzystwem Przyjaciół Lubuskiego Muzeum Wojskowego.